

N:o 9.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. ö. g.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Maj 1893.

Pris:

Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:

10 öre petitraden (15 öre utl.)

13. Årg.

Ruggiero Leoncavallo.

nappt hade Mascagni öfverraskat musikverlden med sin »Cavalleria rusticana», som i ett slag eröfrade alla scener, och strax derefter med »L'amico Fritz» och »Die Rantzau», ehuru ej med samma lycka, gjort sitt

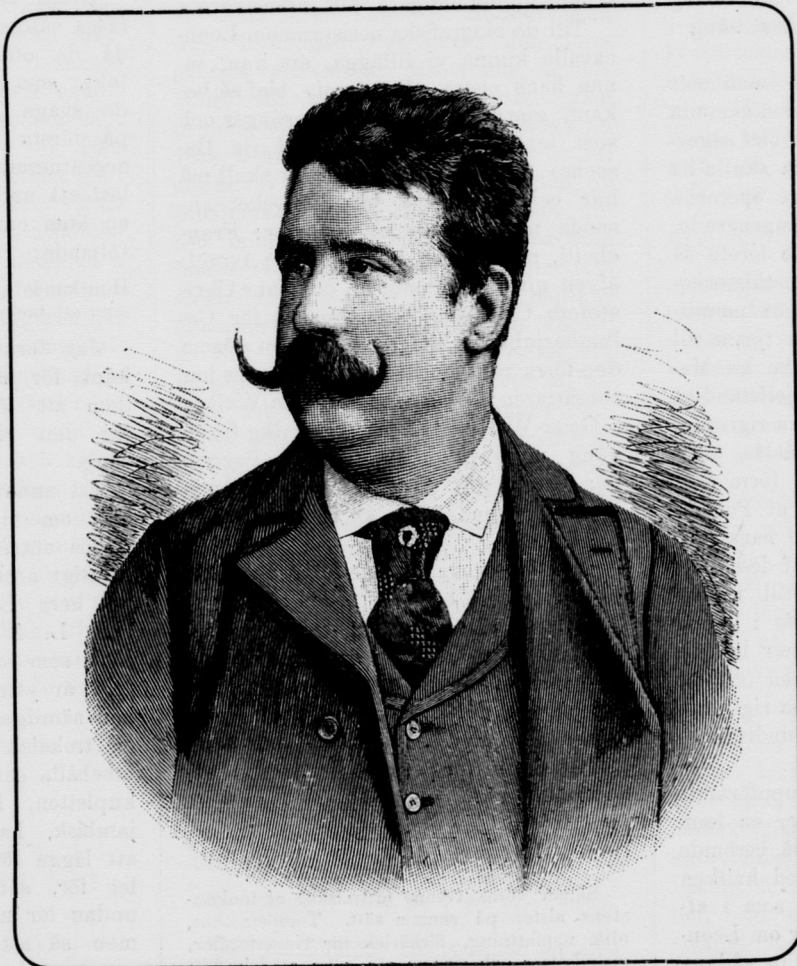
intåg på tyska scener, förr än flera af hans landsmän skyndade i hans fotspår på eröfringståg mot norden der de äfven ha gått segrande framåt, först till Wien, under musikutställningen der förra året, sedan till det nordtyska kejsarrikets hufvudstad. På Berlins Kgl. operascen uppfördes den 5 sistlidne december för första gången med storartad framgång Leoncavallos »Der Bajazzo» (»Pagliacci») och nästan samtidigt fick man på Kroll'ska teatern derstädes genom italienska gäster, signor Stagno och den utmärkta sängerskan och skådespeler-skan fru Bellincioni i främsta rummet, göra bekantskap med ett par andra nyitalienska operor: »A Santa Lucia» af Pierantonio Tascas och »Mala vita» af Giordano, de senare dock, såsom det synes, af mera utpreglad realistisk karaktär. Öfverallt i dem rör sig emellertid ett friskt pulserande folkliif, som uppenbarar sig på ett kraftigt, ofta något obändigt sätt och ovilkorli-

gen rycker åskådaren med sig, öfverallt finner man också detta sanna, lidelsefulla tonspråk — *il verismo* —, som, framsprunget ur en människas hjerta, omedelbart tilltalar alla hjertan.

Mascagni har, som man vet, i Sonzogno-täflan erhållit första priset och derföre ansetts såsom den mest betydande bland ungitalienarne. Men nyligen har man i »Pagliacci» eller »Pa-

jazzon» — såsom namnet lyder från tyskan — lärt känna ett verk, som ställer begåfningen hos dess skapare, *Leoncavallo*, påstås det, i än klarare ljus. Redan den omständigheten, att Leoncavallo sjelf diktat den text han ville sätta i musik möjliggör för komponisten att passa musiken så noga till tanken, såsom Wagner nästan ensam hittills förmått. Dessutom ger »Pa-

jazzon» sin mästare tillfälle att musikaliskt skildra alla hjertats rörelser från den mest uppslupna munterhet till den vildaste själssmärtan. Denna framställning lyckas honom, likasom Mascagni, så utomordentligt derigenom, att de minsta detaljer äro utarbetade med minutiös noggrannhet. Tillika uppnår Leoncavallo genom användning af motiver (musikaliska fraser) och instrumenternas olika klangverkan en noggrannare teckning af personerna och deras individuella känslor. Det hela är så stortänkt till plan och genomföring, att endast en fullt mogen konstnärsknatur kunde åstadkomma det. Leoncavallo har ock redan inträdt i sitt 35:te lefnadsår och har bakom sig en vandringstid, under hvilken han varit vida omkring i världen. Liksom Mascagni har han nödgats bekymmersamt nog förtjena sitt uppehälle med sång- och pianolektioner. I hans verk möter oss en fläkt af Wagners ande. Tillika vittnar det om ett

Ruggiero Leoncavallo.

så framstående, själfständigt arbete, att man verkligen med spänd väntan emotser trilogien »Skymningen», som skal-den-komponisten nu håller på att skriva. Denna behandlar den italienska renässanstiden och har sin egen historia. Sedan några år tillbaka var nämligen första delen af denna: »Mediceerna», redan färdig ända till och med orkestreringen och öfverlemnad åt förläggaren Riccardi att utgifvas —, men denne lät operan ligga utan att skänka gehör åt konstnärens enträgna böner. Nu är Leoncavallo ifrigt sysselsatt med att få färdiga de andra båda delarne: »Savonarola» och »Cesar Borgia». Man kan vänta att dessa skola rättfärdiga de förhoppningar, som blifvit väckta af »Pajazzons» skapare. Mången anser att det ej är Mascagni utan Leoncavallo, som är den mest betydande komponisten bland ungitalienarne.

Jemför man »Cavalleria» med »Pajazzon» skall man finna icke så få likheter ej blott i fråga om handlingen såsom en tragisk skildring ur folklivet utan också i musikens detaljer. Mascagnis »Intermezzo» återfinnes hos Leoncavallo och synes komma att accepteras af alla ungitalienarne, men flere rytmiska och melodiska likheter mellan satser i »Cavalleria» och »Pajazzon» kunna påvisas, bland hvilka i synnerhet en sats hos den senare i båda dessa hänseenden är särdeles påfallande såsom företeende en märkvärdig likhet med formannen Alfios sång i Mascagnis opera.

Om det vore sant, som man sett flerstädes uppgifvas, att vid den nämnda konkurrensen, när Mascagni blef segervinnaren, Leoncavallos opera skulle ha fått andra priset, då begge operorna skulle ha varit samtidigt komponerade, äro sådana likheter som de förete så märkvärdiga, att i hela konsthistorien knappast något liknande förekommit. Snarare har väl då den ena tjänat till mönster för den andra. Om nu Mascagni först och på ett själfständigt sätt skapat denna nyitalienska rigtning, eller om han, såsom det påstås, tagit till förebild den i Hamburg förra året gifna operan »Die Willie» af Puccini är temligen likgiltigt; sedan hans »Cavalleria» såsom den första af dessa nyitalienska operor kommit till uppförande och såsom den första i denna stil komponerade operadramer bevisat sin enimenta lifskraft, är den ock att betrakta som typen för denna rigtning, och Mascagni såsom dess grundläggare och skapare.

Efter »Pajazzons» första uppförande i Berlin gör en musikkritiker en jämförelse mellan de båda nu så berömda italienska komponisterna, med hvilken vi avsluta denna uppsats, som i afseende på biografiska notiser om Leoncavallo är torftig nog, emedan sådana ej kunnat mera utförliga upplettas. »Leoncavallo», heter det, »visar sig i sin »Pajazzo» Mascagni öfverlägsen i

många stycken; han är framför allt mera sansad och öfverskrider aldrig, äfven vid utbrott af den högsta lidelse, de ästhetiska gränserna. I detta hänseende synes mig musiken till Colombines komedi vara ett litet mästerverk; rococons tidsålder persifleras deri med så fin gratie, att man påminnes om den franska speloperans bästa mönster. Äfven i afseende på instrumentationen visar sig Leoncavallo mera uppfinningsrik och förnäm, särskildt förstår han att med klokhet undvika det dånande larm, hvori Mascagnis instrumentation emellanåt förfaller. Blott i en punkt, men denna också hos en operakomponist ganska väsentlig, ligger Mascagni otvifvelaktigt öfver: i uppfinningens ursprunglighet. Leoncavallo är en eklektiker, hans tema bära sällan originalitetens prägel; Verdi, Gounod, Meyerbeer och Berlioz afspegla sig ofta i dem, ja till och med ett Schumann-motiv (opus 5, nr 8) träder en gång emot oss not för not, men därför talar också Leoncavallo städse ett förnämt och bildadt språk och blir nästan aldrig trivial, under det Mascagni ej bekymrar sig om på hvad sätt han talar till oss; han blir stundom oskön och brutal men verkar återigen på de egentliga höjdpunkterna så öfvertygande och öfvervældigande, att vi ej kunna stå emot hans eldiga anlopp. Leoncavallo är mera konsekvent och nobel, Mascagni själfständigare och intensivare.»

Till de biografiska notiserna om Leoncavallo kunna vi tillägga, att han, innan hans opera »Pagliacci» blef så bekant, gjort sig känd genom sånger och som textöfversättare t. ex. af »la Basoche». För fullständighetens skull må här också nämnas bland mycket ansedda nyitalienska komponister: Franchetti, millionären, hvars opera »Asraël» äfven gifvits i Hamburg, och hans Cristoforo Colombo», komponerad för Columbusjubileet i Genua, hvilken såsom den förra rönt stort bifall. Likaledes har tonsättaren Catalanis opera »La Wally» (»Geier-Wally») i år med betydlig framgång uppförts i Hamburg. Puccini har i år sett sin nya opera »Manon Lescaut» med stor succés uppförd i Turin.

Att Leoncavallos opera väckt ovanligt intresse bevisar upptagandet af densamma på den ena operascenen efter den andra, och vi äro vår operadirektion tacksamme för att äfven vår svenska teaterpublik inom kort får göra bekantskap med denne *novus homo* bland komponister för scenen och hans berömda verk.

Sällan röras tvenne menniskor af tonkonstens alster på samma sätt. Temperament, olik uppfattning, förkärlek för vissa former, grundsatser och system etc. göra att icke lätt den ena åhöraren känner alldeles detsamma, som den andra. Men den verkligt sköna musiken gör anspråk på *enhälligt* tycke.

Hebel.

Något om textöfversättning.

Det var och en, som har någon erfarenhet af saken, vet, att det är mycket lättare, formelt taget, att skriva originalvers än poetiska öfversättningar. I förra fallet får man själf välja sin versform och tillåta sig hvilka friheter man behagar, i senare fallet är man bunden vid originalets rytm, ja till och med vid originalskaldens egenheter och uttryckssätt, hvilka det är öfversättarens pligt att söka efterbilda äfven om de skulle vara oegentliga, i hvilket fall öfversättaren får finna sig i risken att få stryk för originalförfattarens synder.

Men om det är tusen gånger värre i formelt hänseende att göra en poetisk öfversättning än ett originaipoem, så är det ytterligare två tusen gånger värre att göra en musikalisk textöfversättning, der tolkaren utom nyss antydda band på sin frihet har äfven det, att han måste följa tonsättningens rytmik och accentuering, hvilka ofta äro helt andra än själfva versmeterns. Sist nämnda omständighet förbisågs af F. Hedberg, då han öfversatte Wilhelms romans i sista akten af Mignon:

Hon kunde icke tro, i barnslig oskualds lycka,
Att tacksamhetens glöd blef kärlek inom kort
etc.

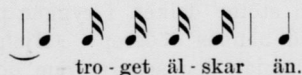
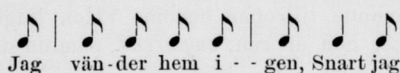
Dessa verser låta sig förträffligt väl läsas såsom prydliga alexandriner, men då de oförändrade pressas in i den takt, som tonsättaren valt, så komma de svaga stafvelserna i, att och blef på första taktdelen och bli sålunda accentuerade, hvilket hade varit mycket lätt att undvika, om öfversättaren gjort en liten omskrifning, sådan som t. ex. följande:

Hon kunde ej förut, njutande barnslig lycka,
Ana att tacksamhet byttes i kärleksglöd.

Jag förutsätter, att melodien är bekant för mina läsare, och uppmanar dem att försöka, hvilkendera texten får den rimligaste accentueringen i sång.

Ett annat textprof, som låtit mycket tala om sig, är andra kupletten af Alfios entré i På Sicilien. Den låter oriktigt accentuerad och man har skylt på herr Lundqvists föredrag, ehuru herr L. i denna sak är så ren och hvit som oskuld och arsenik. Nej, felet är ytterst kompositörens. Denne har nämligen till första kupletten valt en trokaisk melodi, och för att kunna bibehålla samma melodi äfven till andra kupletten, hvars text är utprägladt jambisk, har han fallit på den idén att lägga första tonen i upptakt i stället för, som förut, i fulltakt och så undan för undan, hvarigenom hela rytmen så att säga flyttas. Men åhöraren, som har den förra rytmen i örat, tycker sig höra idel felaktiga betoningar, ytterligare förvärrade af att tonsättaren bibehållit samma ackompanje-

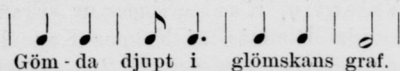
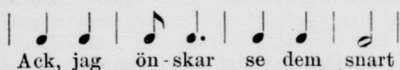
mang som förut, hvadan de starka bastonerna nu falla in på svaga takt-delar i stället för på starka som förut. Detta kan nu ingen hjälpa, hvarken sångare eller öfversättare, på sin höjd skulle dirigenten kunna mildra det genom att tillhålla basinstrumenten att spela mycket sakta. Men något skulle dock öfversättaren kunna göra till förmån för det hela. På sjunde stafvelsen lägger nämligen Mascagni en stark synkop, hvilken illa motsvaras af de svenska versernas tonlösa slutstafvelse-ka: »Jag vänder hem tillbaka, Der väntar huld min maka» etc. Jag föreslår följande ändring, som fullt går ihop med alla synkoperna:

Man finge då manliga rim (igen, vän), hvilket är bättre än originalets kvinnliga, som hafva samma fel som den först nämnda öfversättningen (Lola, consola = tillbaka, maka).

Svårigheten vid synkoper är ofta den, att svag takt-del förstärkes, utan att dock den föregående starka takt-delen metriskt utplånas, ty i senare fallet vore det ju lätt att helt enkelt utbyta den ursprungliga trokären mot en jamb (— i st. f. —). Den ursprungliga metern måste fastmer göra sig gällande trots synkopen. »Mais malgré ses défaillances, son affaiblissement fréquent, l'accent métrique a son existence propre» (Lussy, Le rythme musical, s. 33). Textunderläggaren har således i dylika fall ingen annan utväg än att förvandla den ursprungliga trokären till en spondä, för att sålunda få åtminstone någon större svigt på synkopen än hvad en helt och hållet svag andra stafvelse kan förläna.

Blott ett exempel till upplysning! Efter O. D:s senaste konsert anmärkte någon tidning, att de båda första af Ernös ungerska visor ej kunde göra sig fullt gällande i följd af felaktiga öfversättningsaccenter sådana som önskar, djupt i etc. De här betonade svaga stafvelsorna äro just sådana, som råka träffa in på den synkopbildande andra takt-delen i czardasrytmen:

Felet kan efter min tanke svårligen afhjelpas på annat sätt än genom att

utbyta trokäerna »önskar», »djupt i» mot spondäer, t. ex. i följande omskrifning:

Dem jag hylst såg gömda snart
djupt i ändlös glömskas graf —

hvarvid stafvelsorna »säg» och »lös» torde ega tillräcklig tyngd för att kunna uppbära synkopen. Ännu kraftigare blefve visserligen denna betonad, om man i andra versen kastade om trokären »djupt i» till jamb sålunda:

Gömda i djup glömskas graf.

Men då inträdde åter det ofvan antydda missförhållandet, att första takt-delen betoning alldeles utplånades genom det svaga »i», hvilket icke får ske.

En annan viktig punkt må här beröras. Agata i Friskyttan sjunger:

Är det rätt att på en första takt-del lägga stafvelsen -ran? Hvarje något så när rutinerad öfversättare skall ögonblickligen svara ja. Här är nämligen denna första takt-del endast skenbart en sådan, men i verkligheten tredje takt-del. Rytmen är egentligen $\frac{1}{4}$ takt och hvar annat taktstreck borde rätteligen strykas bort. Men äfven om man behåller $\frac{2}{4}$ takten, så är detta förstärkande af slutstafvelsen -ran berättigadt, så snart den föregående stafvelsen, såsom här, är förlängd till en hel takts värde. »En prolongeant l'avant-dernière syllabe d'un vers faible, féminin, c'est-à-dire en lui assignant une plus grande valeur ou plusieurs notes, la dernière syllabe, qui est faible, peut tomber sur une note forte» — säger Lussy (Le rythme musical, s. 45), och Westphal påpekar (Theorie der Neuhochochdeutschen Metrik, s. 35), att detta sker ofta redan vid versens deklamation i behöfvet att utfylla en kortare vers till samma tidsvärde som en längre: »In solchen Fällen pflegt man nämlich die vorletzte als Hebung stehende Silbe, wenn ein besonderer Nachdruck darauf ruht, bis zum Umfange eines ganzen Taktes auszu dehnen, also zu einer zugleich den schweren und leichten Takttheil umfassenden Zeit; die letzte Silbe wird dann nicht mehr ein leichter Takttheil sein, sondern die Bedeutung eines schweren Takttheiles erhalten». Det exempel Westphal anför, vill jag för tydlighetens skull förse med taktstreck och kvantitetsbeteckningar:

Bist | untreu | Wilhelm | oder | todt,
Wie | lange | willst du | säu ... | men?

Detta »säumen» är tydligen alldeles analogt med »Herran» här ofvan.

I svenskan behöfver ett betonande af obetydlig slutstafvelse i dylika fall så mycket mindre väcka betänklighet, som

vi ofta göra så redan i dagligt tal med de flesta tvåstaviga ord, nämligen de med s. k. brutet tonfall, där första stafvelsen har sammansatt, den sista hög ton — se härom den enda nyare, vetenskapliga svenska språklära vi ega, nämligen den af E. Schwarz och A. Noreen (§§ 41, 45, 47). Ger man noga akt på uttalet af sådana ord (t. ex. Herren, kalla, åka), så skall man finna, att i och med tonhöjdens uppstötande på sista stafvelsen gerna följer en liten accentuering, ehuru svagare än hufvudaccenten, som naturligtvis ligger på första stafvelsen.

Emellertid är det som sagdt endast under förutsättning af den första stafvelsens förlängning, som betoning af den sista i musik bör ega rum, hvadan de förut anförda synkoperna på maka, önskar m. m. alltid förblifva felaktiga. Här må dock tilläggas, att det endast är då det synkopiska förhållandet gör sig tydligt och starkt gällande, som örat märker någon felaktighet, och helt visst har ingen stött sig på Agatas fras »Hvad mina kinder låga», ehuru noga taget sista stafvelsen däri är i musiken synkopiskt förlängd. Rättast vore visserligen af den sjungande att i föredraget förkorta den till en fjerdedel i st. f. en halfnöt, hvilket knappast kan betraktas som någon impiet mot tonsättaren.

Slutligen ett par anmärkningar om kvantitetens behandling i musik. Som bekant iakttages vokalkvantiteten i regeln icke af kompositörerna. Visserligen torde en sådan förlängning af kort och obetonad stafvelse och takt-del, som t. ex. i frasen ur Gioconda:

»Ti volli traditor» (i svenska öfversättningen: »Du henne svika skall»), numera få anses föråldrad och blott användas i italienska operan såsom en lemning af forna tiders schablonmässiga bravurkadenser (hvadan äfven öfversättaren torde böra för fermaten välja någon bredare stafvelse, t. ex.

»Hon trolös skall dig se»).

Men vid förlängning af en betonad stafvelse tänker säkert ingen tonsättare på, om vokalen eller konsonanten är lång, han sätter i alla fall sin fermat på vokalen. Hallström sätter i spinnvisan ur »Den bergtagna» fer-

mat vid »flammar». Oaktadt ordet icke heter »flamar» utan »flammar», således icke har lång vokal, utan lång konsonant, så får det ändå genom fermaten (visserligen med bibehållen vokalkvalitet) uttalet »flamar», eftersom i sång det är vokalen, icke konsonanten, som måste uthållas. Detta är nu strängt taget en oegentlighet, men denna frihet är så vedertagen, att den icke väcker ringaste betänklighet.

Ett ovilkorligt förbud mot att förlänga en kort vokal skulle också göra

både textkomposition och textunderläggning ännu tre tusen gånger svårare än hvad de redan äro, och de äro i alla fall redan nu i vårt språk fyra tusen gånger svårare än t. ex. i italienskan, der man synes kunna efter behag, till och med i samma sångnummer, välja betoningen *rimani* eller *rimani* (*Cavalleria rusticana*), eller i franskan, der man ad libitum säger *Roméo*, *Roméo* eller *Roméo* (Gounod, *Roméo et Juliette*).

Hvad det måtte vara förtjusande att vara textöfversättare i Italien eller Frankrike! A. L.

Pajazzon

dram i 2 akter; text och musik af
R. Leoncavallo.

På denna opera är under inöfning för att kanske redan innevarande speltermin gå öfver vår operascen, vilja vi här redogöra för det dramatiska innehållet af densamma. Händelsen tilldrager sig i Calabrien nära Montalto för ungefär 25 år sedan, och personerna i operan äro följande: Nedda (i pjesen *Colombine*) hustru till Canio (pjesens *Pajazzo*), Tonio, skådespelare (i pjesen *Taddeo*), Beppo (*Harlekin*) och Silvio, bonde, samt bondfolk af båda könen. Operan börjar med en prolog, rätt originel. Tonio, klädd som pierrot sticker hufvudet fram för ridån och träder derefter fram bockande sig för publiken i salongen och ursäktar sig för att han vågar träda fram, men »han är prologen», och i en harang till publiken nämner han att operans handling grundar sig på en verklig tilldragelse. Prologen slutar med att han vänder sig inåt scenen och ger tecken till att pjesen skall börja.

Vid ridåns uppgång visar sig en liflig tafla. Teatern är redan uppförd; lockadt genom trumpetstötter och trumhvirflar strömmar folket tillsammans för att emottaga sin favorit pajazzon. Canio-pajazzon tillkännagifver för »de högtårade herskaperna» att föreställningen börjar precis klockan 9 på aftonen. Han stiger jemte Nedda ur vagnen; då Tonio vill hjälpa den senare vid nedstigandet, får han en örfil af Canio och försvinner med orden: »det skall du få plikta för!» in uti teatern. Canio uppmanas af bönderna att dricka ett glas vin med dem. Då några hviska till honom, att han skall akta sig för Tonio, som lätt kan förleda hans hustru, skrattar han åt denna varning men tillägger vred, att om han någonsin skulle märka att hans hustru är honom trolös, skulle han med väl-lust två sina händer i hennes hjerte-blod. Hastigt anslår han åter en munter ton, kysser Nedda på pannan och följer med bönderna in i vårdshuset. Nedda, som stannar kvar på scenen,

har blifvit mycket uppskakad genom mannens plötsliga vredesutbrott men förjagar snart de dystra tankarne med en munter sång.

Tonio uppträder och bekänner att han älskar henne ända till vainsinne, hvarför hon måste blifva hans. Nedda skrattar åt honom och menar att han väl längtar efter »dugtigt med prygel». Tonio upprepar med stegrad passion sin kärleksförklaring, och då han vill omfamna henne, slår hon honom med en piska i ansigtet. Med raseri och hot att hon skall få ångra den förölämpningen rusar han ut från scenen. Strax derefter får Nedda höra sitt namn sakta ropas. Hon igenkänner i den unge bonden Silvio sin älskade, som stigit öfver muren och i en passionerad duett med Nedda besvär henne att fly med honom. Nedda vägrar till en början att lyssna till denna begäran, men då han allt mera eldigt försäkrar henne om sin kärlek, ger hon slutligen efter. Emellertid har Tonio, som lyssnat till början af kärleksscenen, gått in i vårdshuset och hemtat ut Canio. Båda visa sig på scenen i det ögonblick då Silvio och Nedda omfamna hvarandra. Då Canio hör Nedda hviska till sin älskare: »Denna natt för evigt din!» kan han ej mer beherska sig, han ger till ett skri och vill störta sig på Silvio. Hastigt kastar sig Nedda i vägen för Canio, och Silvio vinner derigenom tid att undkomma. Canio har ej riktigt fått syn på flykten och uppfordrar Nedda att säga honom namnet på den eländige. Då denna svarar, att han aldrig skall få veta namnet, vill Canio med dragen dolk störta sig öfver henne, men Beppo hejdar honom och vrider vapnet ur hans hand. Tonio söker äfven lugna sin direktör och förespeglar honom utsigten att hans hustrus älskare kanske under skådespelet skall förråda sig; publiken börjar snart samlas och det är tid att kostymera sig. »Spela nu», utropar den olycklige, »när vainsinnet spänner sina klor i mig! — Bah! är du då en människa? Är ju bara pajazzo!» Under det han för-tviflad pressar hufvudet mellan sina händer går han långsamt fram emot teatern.

Ehuru innehållet af andra akten är lätt att gissa, växer dock publikens intresse mer och mer scen efter scen genom styckets utomordentligt skickliga anläggning. — I andra aktens början tillströmmar folket för att be-vista teaterföreställningen; bland publiken befinner sig äfven Silvio. Nedda, redan kostymrad som *Colombine*, går omkring bland åskådarna med tallriken för att insamla penningeskörden, derunder hviskar hon till Silvio, att han skall vara försiktig, ty hennes man lurar på hämnd. Sedan publiken uppre-pade gånger under larm och skrik yttrat sitt missnöje öfver det långa dröjsmålet med spektaklets början, hörs

klockan bakom förhänget och detta öppnas. På scenen ser man *Colom-bine*, som i den tron att hennes man pajazzon (Canio) först vid midnattstid skall komma hem, emottager sin älskare *Harlekin* (Beppo). De språka en stund i öm tète à tète och hafva satt sig på hvar sin sida om bordet, då tjenaren *Taddeo* (Tonio) andfädd rusar in i rummet, förkunnande att *Pajazzo* med vapen i hand följer honom hack i häl. *Harlekin* flyr och *Pajazzo* uppträder. På hans fråga om hvem som varit här i rummet, efter det är dukadt för två personer, svarar *Colombine*, att den andre personen var *Taddeo*, som i förskräckelsen gömt sig. Genom *Taddeo* Tonios ord, hvilken hånande tillropar honom: »Hon ljuger inte, hon är ren, *englaren*», påmind om sitt eget öde, bestormar han Nedda under tilltagande sinnesrörelse och häftighet att säga namnet på sin älskare, och då denna svär att hon aldrig skall bli en förräderska, förlorar han all besinning och stöter dolken i ryggen på henne. Vid hennes dödsrop: »Hjelp! Silvio!» skyndar den senare fram och blir äfven nedstucken af den rasande *Pajazzon*. Canio vänder sig nu till åskådarna med de orden: »Gå nu hem vackert, spelet är slut!», han släpper dolken och ridån faller.

Musikpressen.

På Abrah. Lundqvists förlag har utkommit:

för piano, 2 händer:

Richter, Gust.: *Gold-Else*, Polka-Mazurka. Pris 75 öre.

Sundberg, Georg: *Snödrottningen*. Polka-Mazurka. Pris 75 öre.

Waldteufel, Emil: *Par-ci Par-la*. Polka, op. 239. Pris 75 öre.

På Carl Gehrman's förlag har nyligen utkommit:

för piano, 2 händer:

Svensk Folkmusik, Polskor, Marscher och Danslekar, satta för piano af Herm. Berens J:r. Pris 1 kr. 75 öre.

Eko från Chicago, Melodier från alla länder. Pris 1 kr. 50 öre.

Rosch, Albert: *Under Stjärnbaneret*, Marsch. Pris 75 öre.

Hedin, L. G.: *Du och Jag*, Hambopolka. Pris 50 öre.

Kremser, C.: *Tokerier*, Polka. Pris 50 öre.

Stedingk, M. v.: *Chic*, Polka. Pris 60 öre.

för en röst med piano:

Valentin, Karl: *Sånger ur »Francesca da Rimini»* af Helmer Key. 1. Menestrelvisa (ciss—fiss), 2. Arabisk Serenad (e—fiss), 3. Korsfararsång (e—e), op. 33, tillagn. Oscar Lejdström. Pris 1 kr. 25 öre.

Noderman, Preben: *Drapa*, för en tenorbaryton (h—fiss), ord af Concordia Löfgren. Pris 60 öre.

Sedström, Hugo: *Serenad* (d—fiss), ord af Ernst Beckman, tillagn. herr Oscar Lejdström. Pris 75 öre.

Andersohn, A. L.: *Davidsharpan*, 10 stycken ur Psaltaren för en röst vid piano eller orgelharmonium. N:o 1, 4, 9, 10 med kör ad libitum. Pris 1 kr. 50 öre.

Med förbigående af dansmusiken, som i vår tid är mera schablonmessig än karakteristisk och snarare kan räknas som bihang till dansen än som musik, vända vi oss först till de samlingar, hvilka utgifvits af Carl Gehrman, f. d. delegare i musikhandelsfirman Gehrman & komp., nu endast musikförläggare. Båda dessa väcka först uppmärksamhet med sina eleganta vignetter, »Svensk Folkmusik» med en kolorerad folklifsbild, dans kring majstången, »Eko från Chicago» med vy af konstatställningspalatsets midtparti. Den första samlingen innehåller 58 polskor etc., som sig bör enkelt och väl arrangerade, mer eller mindre bekanta från andra dylika samlingar; den senare 33 melodier, sins emellan förbundna genom öfvergångstakter, från Sydamerikas stater, från Asiens och Europas länder, de flesta förmodligen nationalhymner och äfven de från Sydamerika och Asien af ganska civiliserad natur. Sverige representeras af »Du gamla, du friska, du fjällhöga nord». — Bland sångerna intages första rummet af Valentins väl träffade musikaliska tolkning af Helmer Keys dels käcka, dels poetiska och särgbara dikter ur hans nya skådespel. Nodermans »Drapa» har karakteren af en äldre marsch för manskör, orden äro ur ett sagospel »Så vann han stolta jungfrun». (Ett tryckfel: stots i st. f. stots må här påpekas.) Serenaden af Sedström är med sitt arpeggieackompanjemang ett rätt anslående salongsstycke. En förtjenst hos utgifvaren af ofvannämnda sånger är, att deras omfång angifves på titelbladet, så att en hvar genast kan se om sången lämpar sig för rösten. Andersohns »Davidsharpan» innehåller stämningsfulla, ehuru ej särdeles originella, uppbyggelsesånger.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. April 16, 28. Thomas: *Mignon* (Mignon: fru Edling, Fredrik: fru Linden som gäst; Wilh. Meister: hr Lemon; ^{28/4} Mignon, Meister: fru Sterky, som gäst, hr Lundmark). — 18, 27. Gounod: *Faust* (Faust: hr Lemon, 1:sta gng.; Margareta: frk. Holmstrand, fru Brag). — 19. Boieldieu: *Hvita frun.* — 21, 23. Bizet: *Carmen* (Carmen: fru Edling, som gäst; Don José: hr Strandberg). — 21, 24, 26, 30. Meyerbeer: *Profeten* (Fides: frkn. Almati, Wolf ^{28/4}; Bertha: frk. Hallgren; Johan af Leyden, Oberthal, Jonas, Zacharias, Mathiesen: hr Öd-

mann, Söderman, Rundberg, Sellergren, Nygren).

Vasa-teatern. April 16—26, 29, 30. Ofenbach: *Storhertiginnan af Gerolstein.* — 27. Costé: *Kolhandlarne*; Suppé: *Den sköna Galathea*, gästspel af fru Anna Pettersson-Norrie.

Södra teatern. April 16—30. *Clairette i dragonlägret.*

Vetenskapsakademien. April 15. *Konsert* af hr Ragnar Grevillius; biträdande: fru Linden, frk. Frödin, hr Alfvén; ackompanj.: frk Alf. Larson, hr Emil Sjögren. — 20, 27. *Sångsareér* af hr Adalbert v. Goldschmidt och frk. Olga Polna. — 24. *Konsert* af frk. Sigrid Brander; biträdande: frk. Tora Hwass, hr Fr. Neruda, Carl Carlander, blandad kör. — 29. *Konsert* af hr Carl Lejdström; biträdande: fru Sterky, frk Alf. Larson (ackompanjatriss), hr O. Lejdström, H. Alfvén.

Musikaliska akademien. April 25. *Konsert* af fru Math. Jungstedt-Linden; biträdande: fru D. Sterky, herr O. Lemon, C. Nordqvist, L. Zetterqvist, Fr. Neruda, prof. Ivar Hallström (ackompanjator) och Jos. Lang (harpa). — 29. Filharmoniska sällskapets 3:dje abonnements-konsert: 1) Max Zenger: 3 körer ur »Forngrekisk sångcykel» (Freden, Vären, Solguden) för blandad kör med piano, opus 75; 2) A. M. Myrberg: *Höstbilder* (»Trustens klagan», »Ensam på höstklädd mark»), blandade körer à capella; 3) Brahms: Sextett för klarinett (hr Joh. Kjellberg) och violkvartett (Aulin'ska); 4) H. Berthold: »Rosen» för blandad kör och piano, opus 8; Aug. Söderman: Signe lill's färd, konsertdikt för soli (frk. Hallgren, hr C. F. Lundqvist, C. A. Söderman), kör och piano, ord af Ludv. Josephson. Dirigent: hofkapellmästaren A. Hallén; ackompanjatriss: frk. Ellen Dorph.

Hôtel Continental. April 18. *Konsert* af frk. Gerda Petersson; biträdande med sång: frk. Sigrid Westerlund, hr Otto Vallenius, Torsten Petré; med ackompanjemang: frk. Helene Munktel a. a.

Meyerbeers »Profeten» med herr Ödman i titelrolen har nu ändtligen, länge väntad, gått öfver scenen. Denna opera, som först uppfördes här den 8 november 1852 med Olof Strandberg samt madem. Normani och Michal i hufvudpartierna, gafs här senast i november 1885, ånyo upptagen i februari samma år, efter att våren 1884 ha kommit upp på scenen med herr Labatt som profeten, då fröken Janson sjöng Fides. År 1885 innehade hr Sellman Johans af Leyden, profetens parti, Fides' sjöngs då af fröken Janson i början af året, sedan af fröken Wellander då operan gafs 100:de gången den 27 februari och vidare på hösten, Berthas rol uppbars af fru Edling och äfven af fröken Javette. Den nuvarande rolbesättningen synes här öfvan, och den i vissa delar musikaliskt effektrika och praktfulla operan fick genom densamma ett tillfredsställande utförande. Som profeten hade herr Ödman många glanspunkter och utförde särdeles slutscenen med mycken dramatisk kraft, någon gång föreföll hans spel något vekt och matt, men en ypperlig röstdisposition understödde den präktiga vokala framställningen. Såväl fröken Almati som fröken Wolf löste väl sin uppgift i Fides' svåra parti, hvaruti den förstnämnda sänger-

skan i synnerhet inlade stor dramatisk kraft. Fröken Hallgren visade äfven som Bertha goda anlag, men partiet öfverstiger ännu i någon mån den vid så stora uppgifter ännu ovana sängerskans krafter. Af de tre vederdöparne framstod mest herr Sellergren, och grefve Oberthal hade i herr Söderman en rätt god representant. Folksce- nerna med skridskoballetten etc. gingo med lif, och de präktiga dekorationerna af Emil Roberg jemte det lysande sceneriet bidrogo i sin mån att förhöja det hela och bereda operan den framgång, som bifallet vid flera tillfällen konstaterade.

Som Faust har herr Lemon haft att lösa en icke så lätt uppgift, men den unge sångaren gick väl i land dermed Operan har för öfrigt, såsom man ser, haft värderade gäster att tillgå i fru- ar Edling, Sterky och Jungstedt-Linden.

Vasateatern avslutade med april månad sin speltermin, i det sista assisterad af fru Anna Pettersson-Norrie, som var mycket uppburen i sin sista rol: Storhertiginnan af Gerolstein. Teatern gör med slutet af detta spelår en kännbar förlust, då dess ypperlige komiker direktör Strömberg, nu drager sig tillbaka från scenen; möjligen kommer dock herr S. liksom direktör Holmqvist att sedan uppträda i gästroler.

Konserternas antal har varit ansenligt äfven under sista hälften af april, och flere sådana »för välgörande ändamål» kunna ytterligare förlänga listan. Vi kunna endast helt kort yttra oss om dessa musiktillställningar. Herr Grevillius hade på sin konsert mera att fagna sig åt erkännande för sin sång än åt en talrik publik, ehuru program och biträden äfven borde ha varit lockande. En nästan full salong åhörde deremot fröken Gerda Pettersson och hennes assistenter på hennes konsert i hôtel Continental, och konsertgifvarinnan fick i första rummet del af publikens bifall.

Herr Adalbert von Goldschmidts och fröken Polnas med undran och intresse motsedda debut hos oss, hvilken först egde rum för en mera fåtalig, men sedan talrik publik, blef en stor succés för den behagliga sängerskan, hvars konstnärliga framställning var beundransvärd och, såsom det entusiastiska bifallet och bisseringarne visade, verkligt berusande. Ej så mycket genom rösten, som ej var stor och mot höjden stundom något skarp, som icke mer genom ypperlig tonbildning och smakfull musikalisk deklamation vann hon sin obestridda triumf. Herr Goldschmidts sänger vittnade om framstående talang för sångkomposition, särdeles de mera humoristiskt anlagda, de seriösa voro ej alldeles fria från den »weltschmerz», som man tillskrifvit dem. Ackompanjemang var för det mesta intressant, mera sällan harmoniskt djerft, och utfördes förträffligt

af tonsättaren, som ock fick sin förtjenta hyllning.

Filharmoniska sällskapets konsert var temligen talrikt besökt, men syntes ej väcka det intresse hos publiken, som är vanligt vid dessa konserter. De tyska körsångerna egde ej heller någon lifvande egenskap. Den senare af Myrbergs körer gjorde bättre lycka och bisserades. Aftonens pièce de résistance, Södermans »Signe lill's färd», är ett vackert fragment, vittnande om den genialiska begåfningen hos denne mästare, men borde föras fram med orkesterinstrumentering, hvartill tydlig skiss efterlemnats af tonsättaren. Det svårspelta pianoackompanjemanget var ett klenst stöd för verket, som nu föreföll något matt om än väl utfördt. Af solisterna var dertill herr Lundqvist för tillfället ovanligt indisponerad. Brahms präktiga klarinettkvintett, känd från Aulinska soaréerna i Vetenskapsakademien, gjorde der bättre och lifligare intryck, men det goda utförandet fick erkännande. Fröken Dorph skötte pianoackompanjemanget med känd talang. Hertiginnan af Dalarne bevistade konserten.

En intressant konsert var fru Lindens, hvars präktiga stämma var ett stort nöje att få höra, såväl solo i recitativ ur Glucks »Orpheus» och i bekanta svenska sånger (»Stjernklart», »Gräl och allt väl», »Per Svinaherde»), som i duetter med fru Sterky (»Les bohémiennes» af Brahms-Viardot) och herr Lemon (duo af Durante, Skotsk folkvisa). Fru Sterky väckte stort bifall med sånger af Délibes (Eglogue, Bonjour Suzon), likasom herr Lemon med sånger af Hallström (Om qvällen, »Ich bin jung»). En stor musiknjutning beredde herrar Zetterqvist, Nordqvist och Neruda med utförandet af Beethovens sköna Sérénade (opus 8, från 1797). Herr Lang vann mycket bifall med solostycken för harpa. Professor Hallströms utmärkta ackompanjering ökade värdet af det rika musiknöjet denna afton. Herr C. Lejdströms konsert, som inträffade samma afton som Filharmoniska sällskapets, fingo vi ej tillfälle att bevista, men åhörarne lära haft en angenäm qväll, och den unge konsertgifvarens goda begåfning lär ha konstaterats af hans föredrag. Fröken Branders konsert var talrikt besökt, och den unga sängerskans talang, som ännu ej nått full utveckling, blef att döma af bifallet vederbörligen uppskattad.

Från in- och utlandet.

Kongl. Operan. Herr Francesco d'Andrade, den här förut så uppburne operasångaren, har nu anländt och börjar sitt gästspel i »Don Juan». — Adams opera »Geraldina», som inöfvats och skall ledas af herr Max Strandberg, lär nu vara färdig att gå öfver scenen.

Vår omtyckte tenorsångare Arvid Ödmann, som berättats ämna hädanefters dela sin konstnärssamhet mellan vår opera och en skandinavisk årlig konsertturné, har nu genom kontrakt på två år blifvit fäst vid vår operascen.

Mazérska kvartettsällskapet avslutade sin årsverksamhet med en talrikt besökt sammankomst den 27 april, då kammarmusik af Haydn, Mozart och Beethoven utfördes. Efter intagen supé utfördes ytterligare en Beethoven-duett för piano och violin, en Haydn-kvartett med tredubbel stämbesättning och en förr på en sällskapets sammankomst utförd trio för violin af Hermann. Aulinska kvartetten gaf genom sin medverkan ökad värde åt aftonens musiknöje.

Musikaliska akademiens bibliotek har af konung Oskar som gåfva fått emottaga en värdefull samling musikalier, musiklitterära arbeten och porträtter. Bland musikalierna befinna sig åtskilliga orkesterkompositioner af den originalet literatören och musikern J. M. Rosén, som afled vid 79 års ålder 1885. Hans stora effektfulla, här af militärorkestrar utförda tonmålningar »Pompeji sista dag», »Slaget vid Narva» m. fl. torde äldre stockholmare ännu ha i minne.

Konsert kommer den 10. de maj att gifvas i Johannis kyrka af dess organist, den värderade tonsättaren *Emil Sjögren* och operasångerskan fröken *Sigrid Wolf* med biträde af Aulin'ska kvartetten och en blandad kör under hofkapellm. C. Nordqvists ledning.

Musikföreningens vårkonsert eger rum i midten af månaden med ett intressant program, upptagande Beethovens C-dur-mässa (op. 86 komp. 1807), innehållande 3 Hymner, för soli, kör och orkester, och vidare 1:a afdelningen (Våren) ur Haydns »Årstiderna» samt uvertyr och aria af Gluck.

Reformationsfester till firande af 300-års-minnet af Upsala mötes beslut ha firats flerstädes i landet med särskildt i musikaliskt hänseende högtidlig gudstjänst och vesperaftnar. Här i hufvudstaden blåstes på den bestämda festdagen d. 30 april af militärmusik koralen »Vår Gud är oss en väldig borg» från kyrktornen och dagen förut egde i Maria kyrka rum en Reformationsvesper, för hvars rika musikaliska innehåll vi sakna utrymme att redogöra. I hufvudstadens kyrkor var gudstjensten på festdagen ovanligt högtidlig, särdeles i Storkyrkan, Tyska kyrkan och Slottskyrkan.

Upsala studenters sångförening, »Allmänna sången», kommer att i denna månad, utom sin ordinarie vårkonsert i Upsala, gifva två konserter i Katarina kyrka härstädes. Sista större studentkonserten gafs här den 30 november

1889 af en mycket stor kör, till hvilken en mängd äldre Upsalasångare då sluttit sig.

Fru Caroline Östberg, som af den rent amerikanska publiken hittills ej rönt något uppmuntrande emottagande, har deremot i Chicago vid sitt första uppträdande der den 22 mars inför ett stort auditorium af 6,000 personer, de flesta svenskar, blifvit särdeles rikt hyllad. Fru Östberg sjöng vid detta tillfälle arior ur »Friskyttan» och »Traviata» samt en svensk folkvisa; bland extranummer väckte Lindblads »Skjutsgossen» och »Fjorton år tror jag visst att jag var» det största bifallet.

Kvartettsångare-förbundet, firade den 23 april sin 10-årsfest med en kollation i Sveasalens restaurant. Sällskapets nuvarande ledare äro herrar Axel Rundberg och John Ullstedt. Förut har denna befattning innehaft af Aug. Edgren, Richard Henneberg och Alfr. Andersson.

Nordisk konsert i Paris skulle den 29 april gifvas i svensk-norska sällskapets lokal vid Rue de la Chaussée d'Antin. Såsom medverkande omnämnas sängerskorna frökn. Juel, Petrini, Sidner, Stjernblad, Törneblad samt pianisten fröken Hansen, fru Ellen Hartman, sångaren Fürstenberg, violinisten Nyblom och harpisten Lundin. En liten orkester skall ock biträda. Programmet skulle upptaga verk af Grieg, Svendsen, Sjögren, Sinding m. fl. mest franska komponister.

Skandinaviska orgelfabriken är ett svenskt industriellt etablissement, som förtjenar all uppmärksamhet genom sin tillverkning af orgelharmonier, hvilka genom soliditet och de bästa egenskaper för öfrigt i afseende på konstruktion, ton och prydligt yttre väl kunna täfla med de bästa utländska fabrikat af detta slag. Den storartade fabriken för denna tillverkning är belägen vid Hornstullsgatan och har sin utställning af orglar samt kontor i huset n:o 24 Mästersamuelsgatan. Skandinaviska orgelfabriken var den enda bland täflande svenska och utländska orgelutställare, som belönades med medalj vid Köpenhamnsutställningen för några år sedan, och dess utmärkta orgelharmonier ha ej blott funnit stor spridning i Sverige utan äfven sålts till Norge, Finland, Ryssland, ja, ända till Afrika. Fabrikens innehafvare, direktör J. Åslund, är också en ovanligt bildad och företagsam man, som både gjort musikstudier vid Musikaliska akademien och förut verkat på embetsmannabanan, innan han med förkärlek egnade sig åt ofvannämnda både honom och vårt land hedrande industri. Sjelf är han också skicklig harmoniumspelare.

Upsala. Goldschmidts-konserter hafva med stor framgång gifvits härstädes, vid hvilka fröken Polna blef entusi-

astiskt hyllad. Efter första konserten bragte studenterna henne och komponisten en serenad. Vid vårkonserten i universitetets aula utfördes i år Wennerbergs »Stabat mater», med samma solister som senast i Stockholm, under dir. Hedenblads ledning och i tonsättarens närvaro. Efter konserten hyllades denne i universitetshusets vestibul af studentkåren med sång och ett lefve för »studenten Gunnar Wennerberg», som besvarade hyllningen med ett vackert tal.

Göteborg. Å Stora teatern har direktör Lindberg, som i höst flyttar till Helsingfors såsom ledare af Svenska teatern derstädes, avslutat sin verksamhet med en rad afskedsföreläsningar. Å en af dessa gafs »Den vilseförda» med fru Wendela Andersson-Sörensen som Violetta. Herr Georges Beer, som med mars månads slut lemnade sin anställning i Göteborg såsom kormästare och repetitör vid Stora teaterns lyriska scen, erhöi dervid en silfverbeslagen taktpinne med följande inskription: »Till Kormästaren G. Beer med beundran och tacksamhet från Göteborgs-Operans Artister och Körpersonal Säsongen 1892—1893». — Den 19 april gaf pianisten Lennart Lundberg på väg till London en konsert, hvarvid han utförde Beethovens sonat op. 53, Rhapsodi af Liszt, 2 etuder af Chopin, Ständchen af Schubert-Liszt och stycken af Händel, Mendelssohn, Paderewski och Stojowski. Herr Lundbergs spel berömmes, särdeles i de två först nämnda numren. — Den 23 gafs af hr C. B. Hultén konsertmatiné i exercishuset med bitr. af Göta artilleriregementes musikkår under dir. Kuhlaus ledning, hrr Carl Bredberg och Bratbost, fru Wendela Sörensen m. fl.

Norge.

Kristiania. Herr Rosenthal gaf här i midten af april sin 2:a konsert (populär) och visade då med Bachs orgelfuga i A-moll, att han äfven har något af denne mästare på sin repertoar. Otto Winter-Hjelm i »Aftenposten» ger hans »musikaliska och virtuosa person» lika stort erkännande »och säger att han »fängslar i ton, stil, frasering och stämning, om än virtuositeten låter hr R. fara litet illa med tempot ibland.» — Mascagnis »Cavalleria» jemte konsertafdelning har å Tivolateatern gifvits till förmån för en konstutställningsbyggnad härstädes. Den svenske tenorsångaren Emil Nilsson-Adami har låtit höra sig å Eldorado på en populär konsert. Vid 2:a philharmon. konserten i logens stora sal utfördes Mozarts »Requiem» med bitr. af musikskolans kör och K. teaterns orkester under dir. Joh. Haarklous ledning.

Finland.

Helsingfors. Å Svenska teatern har jemte »Söndagsbarnet» under april af

musikpjäser gifvits »Stackars Jonathan» och »Lilla Helgonet». Utom flere hr Kajanus' populära konserter ha följande sådana under senare hälften af april förekommit: af pianisten *Hans Wefing*, hvars program bl. a. upptog Griegs violinsonat op. 8 (bitr. konsertmäst. A. Spoor) och Sindings pianoqvintett (hrr Amigo, Spoor m. fl.), samt pianosaker af Liszt, Grieg, Henselt, Brahms; Helsingfors' musikinstituts 12 och 13 musikaftnar, å hvilka bl. a. utfördes stråkvintett af Schumann, violoncellkonsert af Saint Saëns, violinsonat op. 29 af Busoni och Beethovens pianotrio op. 1 n:o 3; symfonikören och orkesterföreningens orkester under dir. Kajanus' ledning ha i universitetets stora sal uppfört Beethovens »Missa solennis» med bitr. af konsertsångerskan frökn. Helene Suschkoff och Alexandra Angher samt hr Ojanperä och tenoren vid k. operan i Petersburg hr Peter Lody; Orkesterföreningens 1 symfonikonsert upptog Serenad af Jernefelt, Tschai-kowskis violinkonsert (hr Willy Burmester) och Meijerbeers uvertyr till »Struensee».

Danmark.

Köpenhamn. Kgl. operan har under förra månadens senare hälft gifvit »Faust», »Barberaren i Sevilla», »Det var en gång...», balletten »Walde-mar» och pantomimen »Statuen» med musik af Akolphe Davin, Kasinoteatern: »Corneilles klockor» och »Prinsessan af Trapezunt», Folkteatern: »Lili». Af konserter kunna nämnas en af Glass' konservatorium, Musikföreningens under hr. Fr. Nerudas ledning med biträde af fröken Tuxen samt hrr Bielefeldt och Emil Holm, vidare konserter af sångerskan frökn. Othilia Frisch och pianisten frökn. Ilona Eibenschütz.

Paris. Å Stora operan, hvars direktion sedan d. 7 april öfvertagits af herrar Bertrand och Gaillard, har »Lohengrin» uppförts med titelrolen uppburen af hr van Dyck, som entusiastiskt hyllades. »Walkyria» anses kunna gifvas i början på denna månad. Opéra-comique ämnar upptaga Monsignys »Deserteur», som kommer att gifvas tillsammans med en novitet, nämligen Saint Saëns »Phryne». »Société pour instruments à vent» hade till hufvudnummer på sin sista konsert D-moll-septett af Hammel och en oktett för blåsinstrument af Franz Lachner.

Berlin. För första gången uppfördes här d. 24/4 af k. operan två verk af Ant. Rubinstein, enaktsoperan »Unter Räubern» och balletten »Die Rebe». Af dessa, båda komponerade för ett tiotal år sedan, eger balletten det största musikaliska värdet; operans text är af föräldrad natur, för tung och allvarlig i förhållande till handlingen. Enskilda nummer omnämnas såsom genialiska, så en fosterlands-sång, en manskör och spanska danser. Den närvarande berömda tonsättaren hyllades som vanligt med entusiasm.

Hamburg. Å Stadsteatern uppfördes nyligen för första gången här Mascagnis »Die Rantzau»; operan vann dock endast »succès d'estime».

Verdis »Falstaff», som på la Scala-teatern i Milano redan uppförts mer än ett tjugotal

gångar, gafs d. 15 april å Costanzi-teatern i Rom af teatersällskapet från Milano för första gången. Verdi var själf närvarande och blef naturligtvis föremål för storartade ovationer.

Dödsfall inom musikverlden

år 1892.

Ahna, de, Heinrich C. H., konsertmästare vid k. operan i Berlin, utmärkt violinist, f. 22 juni 1835 i Wien, † 1 nov. i Berlin.

Balmer, Charles, komposit. af sånger, f. 1817 i Mühlhausen, † i St. Louis (N. Amerika), musikhandlare derstädes.

Bial, Carl, pianovirtuos, f. 1833, † 20 dec. i Berlin.

Biernacki, Nicodème, god violonist, länge anställd vid dram. teatern i Stockholm, † i Sanock (Galizien) den 6 maj, 67 år.

Blaes, A. J., utmärkt klarinettist, f. 1 juni i Brüssel, † derstädes.

Bottero, Alessandro, utmärkt italiensk basbuffo, † 4 jan. i Milano.

Bottero, Osvaldo, förträfflig baritonist (den förres son), f. 8 dec. 1858 i Milano, † i juli månad i Florens.

Bottero, Georgina, född *Sommelius*, operasångerska (den förres maka), född 1857 i Styrnäs (Ångermanland), † den 17 mars i Florens.

Breuning, Gerhard von, son till Beethovens vän Stefan B., författaren till »Aus dem Schwarzenspanierhaus, Erinnerung an L. v. Beethoven».

Chollet, J. B. M., tenorsångare, född 1798 i Paris, † 13 jan. i Nemour.

Czillay, Rosa, för detta firad operasångerska, † i Wien den 20 februari, 58 år.

Dahlgren, A. Victor, operasångare vid kgl. operan i Stockholm, f. 16 okt. 1828, † härstädes den 23 juni.

Duprato, J. L., professor vid Paris-konservatoriet, komposit, † i Paris, 65 år.

Dorn, Heinr., L. E., professor, komposit, musikkritiker, f. 14 nov. 1804 i Königsberg, † 10 jan. i Berlin.

Faust, Carl, populär danskomposit, † 12 sept. i Bad Kudowa (Schlesien), 66 år.

Fischer, Karl Aug., musikedirektör, god orgelspelare och komposit, † 25 dec. i Dresden, 63 år.

Franz, Robert, bekant tysk romanskompösitor, f. 28 juni 1815 i Halle, † derstädes 24 okt.

Gamucci, Baldassare, komposit och musikskriftställare, f. 14 dec. 1822 i Florens, † derstädes.

Goring-Thomas, Arthur, engelsk komposit, f. 21 nov. 1851 i Ratton, † i London.

Guiraud, Ernest, bekant fransk komposit, professor, f. 23 juni 1837 i New-Orleans, † 8 maj i Paris.

Hausch, Gustaf, violinist, för detta konsertmästare i Aug. Meissners kapell, f. i Berlin den 25 mars 1850, † 4 juni i Amerika.

Hentschel, Theodor, kapellmästare i Hamburg, f. 28 mars 1838, † 19 dec.

Herrig, Hans, författare till dramer och operatexter, † 4 maj i Weimar, 47 år.

Hervé, Florimond (hette egentligen Ronger), bekant operettkomponist, f. 30 juni 1825 i Houdains (n. Arras), † 4 nov. i Paris.

Ibach, Rudolf, pianofabrikant i Barmen, † derstädes, 49 år.

Jungman, Albert, bekant pianokomponist, f. 24 nov. 1824 i Langensalza, † 7 nov. i Paudorf v. Krems.

Karazowski, Moritz, violoncellist och musikskriftställare, f. 1 sept. 1823 i

Warschau, † i Dresden den 20 april.

Kjellberg, Alma, begåfvad svensk violinspelerska, f. 1 mars 1866 i Sköfde, † 5 jan. i Berlin.

Lagerquist, C. O. O., musikdirektör i Umeå, † derstädes, 57 år.

Lalo, Edouard, utmärkt fransk komponist och violinist, f. 1830 i Paris, † derstädes 22 april.

Langhans, Wilhelm, komponist och bekant musikskriftställare, f. 1832 i Hamburg, † 9 juni i Berlin.

Lampadius, W. A., dr phil., Mendelssohn-biograf, † 7 april i Leipzig.

Lamperti, Francesco, berömd sånglärare, f. 11 mars 1813 i Savona, †

1 maj i Como.

Lombardo, sångprofessor, f. i Palermo, † 3 maj i Neapel, 72 år.

Lundquist, Abraham, kgl. hofmusikhandlare i Stockholm, † härstädes 4 april, något öfver 75 år.

Massart, Lambert, utmärkt violonist och violinprofessor vid konservatoriet i Paris, f. 19 juli 1811 i Lüttich, † i Paris 13 februari.

Pasqué, Ernst, f. d. värderad sångare, sedermera bekant författare af operatexter, musiknoveller etc, f. 3 sept. 1821 i Köln, † 20 mars. (Forts.)

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad, 13 årg. 1893, utgifves efter samma plan som förut, med populärt, omvexlande innehåll, försedd med porträtter och musikbilagor (omkring 14 sidor, god och lätt utförbar piano- och sångmusik). Tidningen utkommer 2 gånger i månaden omkring den 1:sta och 15:de (utom juli—augusti). Pris 5 kronor pr år. Musikbilagan endast för helårsprenumeranter. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition, Olofsgatan 1 (Hötorget 6) 1 tr. upp öfver gården, (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln samt å hufvudstadens större tidningskontor; för landsorten expedieras tidningen fortast genom postprenumeration.

Tidningens annonspris är mycket billigt: endast 10 öre petitråd för inländsk annons. Rabatt vid förnyelse.

Obs! Nr 1—8 innehåller porträtter (med biografier) af *Is. Dannström, Dagmar Sterky, Mary Olson, Alfred Reisenauer, August Enna, Wendela Sörensen, Moriz Rosenthal, Adalbert Goldschmidt*. — Musikbilagan (nr 1 och 2) innehåller, för piano: *Emil Sjögren: Fantastistykke*, *Tor Aulin: Monogram*, *Woldemar Sacks: Idyll*, *August Enna: ur »Hexan»*, 2:dra aktens början; för en röst med piano: *Ivar Hallström: »Ich bin jung» (»Jag är ung»)*.

OBS! Tidningen lämpar sig för **hvarje musikaliskt hem**, der musikaliskt vetande värderas; en musiktidning, som innehåller biografier, instruktiva artiklar, samlade notiser om musikverldens tilldragelser etc, är särskildt af **vigt för ungdomens musikbildning** och erbjuder sådan säkrare och noggrannare, än hvad andra tidningar kunna meddela, hvilka ej så regelbundet läsas och ej heller förvaras.

Musikvänner! Försummen därför icke att **prenumerera å Svensk Musiktidning!**

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in- och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras.

Äldre Pianos tagas i utbyte.

OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechters berömda fabriker.

Gust. Petterson & Komp.

43 Regeringsgatan 43.

Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu å **2 kronor** hos *P. Herzog*, Malm-skilnadsgatan 54.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönta i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

J. G. Malmsjö

Pianofabrik,

Göteborg,

(Etablerad 1843)

rekommenderar sina vid **alla utställningar** hvari deltagits

(inalles **nitton** in- och utrikes)

alltid med första pris

belönade

Flyglar

och

Pianinos.

Talrika vitsord från framstående konstnärer.

Beqvåma afbetalningsvilkor.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Hrr Bekhandlare i landsorten,

som ännu ej inbetalt *Svensk Musiktidnings* saldo för 1892, anmodas att ofördröjligen öfversända detsamma.

Svensk Musiktidnings Expedition.

Innehåll: Ruggiero Leoncavallo (med porträtt). — Något om textöfversättning af A. L. — Pajazzon, dram i 2 akter, text och musik af R. Leoncavallo. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall inom musikverlden år 1892. — Annonser.